

Rookverbod

Inspectieresultaten 2021

Deze factsheet beschrijft de resultaten van het toezicht op naleving van het rookverbod in 2021.

De NVWA houdt toezicht op de naleving van de rookverboden. Jaarlijks worden controles uitgevoerd om na te gaan of de regels rondom het rookverbod worden nageleefd. Bij overtreding van de regels wordt handhavend opgetreden.

Achtergrond

Jaarlijks overlijden circa 20.000 mensen aan de gevolgen van (actief) roken en enige honderden mensen aan de gevolgen van meeroken. Het gaat daarbij om een vermijdbare doodsoorzaak. Daarnaast leidt meeroken tot vele gezondheidsaandoeningen en daarmee verband houdende zorgkosten. De Tabaks- en rookwarenwet heeft als doel de gezondheid van de niet-roker te beschermen en het roken te ontmoedigen.

Rookverboden

Op de werkplek, in horecabedrijven en in openbare gebouwen en ruimtes, zoals ziekenhuizen, concertzalen en luchthavens geldt al jaren een rookverbod. De beheerder van het gebouw of de inrichting moet het rookverbod instellen, aanduiden en handhaven. Uitgezonderd van het rookverbod zijn privéruimten, de open lucht (niet-zijnde een terrein bij een onderwijsinstelling) en terrassen van horecagelegenheden, mits deze aan de eisen voldoen. De rookruimtes waren een uitzondering op het rookverbod. Deze uitzondering is voor de horeca vervallen sinds 27 september 2019 en voor de (semi-)publieke sectoren en openbare gebouwen sinds 1 juli 2021. Het vervallen van de rookruimtes als uitzondering op het rookverbod geldt per 1 januari 2022 ook voor het bedrijfsleven.

Risicogericht toezicht NVWA

De NVWA houdt toezicht op de naleving van het rookverbod. Dit toezicht richt zich zoveel mogelijk op de risicosectoren, oftewel de sectoren en locaties waar de naleving achterblijft. Om te bepalen welke sectoren dit zijn, wordt periodiek naleefonderzoek uitgevoerd. De focus van het toezicht ligt de afgelopen jaren op de niet-bereidende horeca, zoals cafés en discotheken, en de festivals. Naast de naleefonderzoeken geven meldingen van burgers ook richting aan het risicogerichte toezicht.

Werkwijze

De NVWA houdt risicogericht toezicht op naleving van het rookverbod in niet-bereidende horeca (cafés, discotheken en eetcafés die later op de avond overwegend een caféfunctie hebben). Hiertoe worden gericht horecagelegenheden geïnspecteerd. De controles worden uitgevoerd op momenten waarop verwacht wordt dat het rookverbod niet wordt nageleefd; op tijdstippen met veel bezoekers, later op de avond en in het weekend (horeca - risicogericht).

Naast het risicogerichte toezicht wordt het rookverbod ook additioneel meegenomen bij controles op de voedselveiligheid, in de horeca en andere levensmiddelenbedrijven (horeca - additioneel). Verder wordt het rookverbod gecontroleerd naar aanleiding van meldingen en tips van werknemers en burgers. Deze meldingen kunnen betrekking hebben op het rookverbod in de horeca, maar ook op andere rookverboden bij voor publiek toegankelijke locaties (zoals openbare gebouwen) en op werkplekken (andere bedrijfscategorieën).

Indien tijdens een rookcontrole een overtreding wordt geconstateerd, wordt handhavend opgetreden. Afhankelijk van de ernst van de overtreding en eventuele recidive volgt een boete of een schriftelijke waarschuwing.

Het coronavirus en de maatregelen die worden genomen, hebben een grote impact op onze samenleving. Deze impact is onder andere zichtbaar bij de horeca- en evenementensector. In verband met de sluiting van de horecagelegenheden, vanaf het begin van het jaar tot 28 april en vanaf 19 december tot en met het einde van het jaar, en de soms beperkte openingstijdenregels zijn er minder horecagelegenheden geïnspecteerd. Daarnaast zijn er, vanwege de coronamaatregelen en het daarmee gepaard gaande verbod op het organiseren van evenementen en festivals, in 2021 geen evenementen zoals muziek- en dancefestivals bezocht.

Resultaten

In 2021 zijn er in totaal 16.187 rookcontroles (risicogericht en additioneel) uitgevoerd. Het betreft zowel eerste inspecties als herinspecties. Er zijn 15.921 controles in de horeca, zoals cafés, restaurants en cafetaria's, uitgevoerd. Daarnaast zijn er 266 rookcontroles uitgevoerd bij andere bedrijfscategorieën dan horeca.

Horeca - risicogericht

In 2021 zijn bij horecabedrijven 807 risicogerichte inspecties uitgevoerd. Bij deze bedrijven zijn in totaal 134 (17%) maatregelen opgelegd. Het gaat in totaal om 123 (15%) boetes en 11 (1%) schriftelijke waarschuwingen. Er zijn 45 (6%) boetes opgelegd bij horecabedrijven die nog een rookruimte hadden.

Horeca - additioneel

Naast de risicogerichte controles is bij 15.114 horecabedrijven de naleving van het rookverbod additioneel gecontroleerd. Bij deze inspecties zijn 108 (1%) maatregelen opgelegd. In alle gevallen betrof het een boete.

Andere bedrijfscategorieën

In 2021 is bij 266 andere inspecties, bij andere bedrijfscategorieën dan horeca, het rookverbod gecontroleerd. De naleving van het rookverbod werd gecontroleerd vanwege een melding of omdat er tijdens een inspectie met een andere aanleiding een overtreding van het rookverbod werd waargenomen (heterdaadsituatie). Bij deze inspecties zijn 63 (24%) maatregelen opgelegd: 60 (23%) boetes en 3 (1%) schriftelijke waarschuwingen.

Tabel 1: uitgevoerde rookcontroles in 2021

soort controle	inspecties	RvB	SW	MTR	%RvB	%SW	%MTR
Horeca - risicogericht	807	123	11	134	15%	1%	17%
Horeca - additioneel	15.114	108	0	108	1%	0%	1%
Andere bedrijfs-categorieën	266	60	3	63	23%	1%	24%
Totaal	16.187	291	14	305	2%	<1%	2%

Uitleg afkortingen:

- RvB = rapport van bevindingen (boete)
- SW = schriftelijke waarschuwing
- MTR = totaal aantal maatregelen (RvB en SW). Door afrondingen op hele procenten kan het totale percentage afwijken van de afzonderlijke percentages RvB en SW.

Conclusie

In totaal zijn er 16.187 rookcontroles uitgevoerd en daarbij zijn 305 (2%) maatregelen opgelegd. De rookcontroles zijn uitgevoerd in de horeca en bij andere bedrijfs-categorieën.

Bij horecabedrijven zijn 807 risicogerichte inspecties uitgevoerd waarbij 134 (17%) maatregelen zijn opgelegd, 123 (15%) boetes en 11 (1%) schriftelijke waarschuwingen.

Door het coronavirus en de daarmee gepaard gaande maatregelen is het aantal uitgevoerde risicogerichte inspecties in de horeca net als in 2020 lager dan voorgaande jaren. Bepaalde bedrijfsgroepen binnen de horeca konden in 2021 niet of nauwelijks bezocht worden, zoals festivals, evenementen en discotheken.

Vervolgaanpak

In 2022 wordt het risicogerichte toezicht voortgezet, onder andere op basis van meldingen. Dit voor zover de situatie rondom het coronavirus het toelaat. Bij het toezicht op het rookverbod bij de andere bedrijfs-categorieën is vanaf 1 januari 2022 het vervallen van de rookruimte als uitzondering op het rookverbod een aandachtspunt.